

Psykolog

Klager

Oslo, 25.01.21
FER-sak: 35/20K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 02.06.20 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 25.01.21.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klagen går på at innklagede psykolog var engasjert som sakkyndig for domstolen og hans opptreden overfor klager. Klager kommer fra et annet land og har derfor hatt med seg egen støtteperson i viktige møter og samtaler med offentlige instanser. Han opplyser at han ikke er helt stødig i norsk og derfor hatt nytte av at en annen person er med. Han har ikke møtt på motstand tidligere mot støttepersonens tilstedeværelse. Klager opplevde at psykologen ikke tillot støtteperson å være med i samtaler.

Klager stiller flere spørsmål ved motivet til psykologen for ikke å tillate støttepersonens tilstedeværelse i sin kontakt med han og at han måtte ta spørsmålet opp med rettens administrator. Klager hevder at han har fått psykiske vansker etter kontakten med psykologen og at det bl.a. har gått utover søvnkvaliteten hans.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

- 02.06.20 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.
- 28.09.20 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 27.10.20 FER mottok redegjørelse fra psykologen.

23.11.20 FER mottok kommentar fra klager.
07.12.20 FER mottok psykologens sluttkommentar

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

i) Klagers brev til FER

Klager viser til at psykologen ikke ga tillatelse til at klagers støtteperson deltok i samtalen med psykologen i forbindelse med en sakkyndig utredning for domstolen.

ii) Klager viser til at psykologen unnlot å hilse på klager og klagers støtteperson. Klager mener videre at psykologen var sur og forlot klager. Klager mener også at psykologen sendte meldinger som var upassende og at psykologen var mistenksom overfor klagers støtteperson.

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 28.09.20 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

FER ba psykologen ta utgangspunkt i EPNP punkt Respekt for refleksjon over klagers opplevelse av at han unnlot å hilse på klager og klagers støtteperson da de møttes for samtale. Videre ba FER psykologen redegjøre for at han skal ha sendt meldinger som klager opplevde som upassende og at han skal ha fremstått som mistenksom og avvisende overfor klagers støtteperson.

Informert samtykke og valgfrihet

Psykologen gjør informert samtykke mulig gjennom å informere klienten om planlagte tiltak, og drøfter kontinuerlig sine handlinger og de sannsynlige følgene av disse, slik at klienten har et grunnlag for å velge om han/hun vil delta eller ikke.

Hvis en klient er mindreårig eller underlagt verge/formynder, innhentes informert samtykke under tilbørlig hensyntagen til de berørte personers selvstendighet.

Selvbestemmelse

Psykologen sørger for å ivareta maksimal autonomi og selvbestemmelse for klienten, inkludert retten til å gå inn i og til å avslutte den profesjonelle relasjonen. I arbeid med barn, personer underlagt lov hjemlet tvang eller i pressede akutte situasjoner kan, under hensyntagen til gjeldende lovgivning, frivillighetsprinsippet fravikes, men en samarbeidsrelasjon tilstrebes også her.

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt Selvbestemmelse reflektere over klagers opplevelse av at han ikke ga tillatelse til at støtteperson deltok i samtalen til tross for at klager skal ha forelagt dette for psykologen dagen før.

PSYKOLOGENS REDEGJØRELSE

I sin redegjørelse har innklagede psykolog reflektert og redegjort for klagepunktene. Han opplyser også at det har vært en prosess forut for klagen til FER hvor han og klager etter psykologens syn hadde fått gått gjennom hendelsene og at de fikk en høflig og sivil tone seg imellom. Psykologen opplyser at han har beklaget sin atferd ved oppstarten av samarbeidet, noe han har nevnt både i utredningsrapporten og i sitt muntlige fremlegg i retten. Psykologen har også svart på skriftlige spørsmål vedrørende denne saken til klagers advokat.

Psykologen sier at han etter dette foreslo løsninger for videre kommunikasjon mellom seg og klager men at klager avsto.

Klagepunkt 1: Psykologen erkjenner at han ble overrasket, irritert og oppgitt over å se støttepersonen til stede. Han understreker at han i sin jobb er svært opptatt av å møte alle parter på en høflig og respektfull måte men at han ikke hadde denne væremåten da han møtte støttepersonen. Han tar kritikk for måten han møtte støttepersonen og far på og sier at situasjonen ikke ble håndtert smidig fra hans side. Han mener dette skjedde fordi tilstedeværelse av støtteperson var både uvanlig og uventet. Psykologen har i etterkant forsøkt å tilby videre kommunikasjon mellom seg selv og klager ved at støttepersonen kunne være til stede som observatør og ikke aktør.

Psykologen sier at han er uenig i at klager opplyste på forhånd at han ville bringe med seg en støtteperson. Han mener at det verken er nødvendig eller vanlig å ha med en tredjeperson i slike samtaler. Dersom dette var avgjørende for klager, burde dette ha vært tatt opp med retten i forkant og blitt tydeliggjort i mandatet. Psykologen sier at klager har vært i kontakt med mange instanser forut for denne saken, også i rettsapparatet. Psykologen stilte derfor spørsmål ved behovet for støtteperson i samtalene mellom han og klager. Det oppstår ofte uklare roller og prosessen blir forstyrret av en tredjeperson til stede mener psykologen.

Psykologen sier at han har kjennskap til støttepersonen og at han har hatt mange roller i klagers sak som «prosessfullmektig» og den som har stått for å sende inn klage på tidligere sakkyndig. Han har også vært mellomledd mellom klager og barneverntjenesten. Psykologen sier at han har kjennskap til støttepersonen ved at han har vært privat engasjert av andre foreldre og at han griper inn i sakene på en måte som gjør at psykologen ikke ønsker å forholde seg til han. Psykologen viser likevel forståelse for at fars støtteperson opplevde det første møtet som vanskelig, men at han har tatt dette til etterretning og beklaget hendelsen.

Psykologen mener videre at klagens utforming og innhold kan tyde på at det er støttepersonens egne opplevelser og vurderinger som fremkommer. Han mener det er utfordrende å skille mellom hva som er klagers opplevelse og støttepersonens og fremholder at det er viktig i den videre saksgangene at det er klagers opplevelser som bør få plass.

Klagepunkt 2: Psykologen sier det er leit at klager har opplevd meldinger fra han som krasse, fornærmende og kulturelt insensitive. Det har ikke vært intensjonen. Han ønsket derimot å tydeliggjøre hva han mente var den beste måten å ha kontakt med klager på samt få informasjon fra han.

KLAGERS KOMMENTARER TIL PSYKOLOGENS REDEGJØELSE

Klager påpeker at innklagede psykolog ikke har besvart mandatet bl.a. ved at han ikke har ønsket å delta på et samarbeidsmøte hos klagers advokat selv om tingretten spesifikt ba psykologen om å vurdere dette.

Klager legger ved mandatet i sin helhet og viser til punktene som ikke er besvart.

Psykologen har unnlatt å svare på klagepunktet om rasediskriminering ifølge klager. Klager savner en beklagelse fra psykologen og sier at han ikke kan forstå den holdningen psykologen har på dette punktet.

PSYKOLOGENS SLUTTKOMMENTAR

I sin sluttcommentar understreker psykologen at det ikke har vært hans intensjon å behandle far annerledes på bakgrunn av hans etniske tilhørighet, kultur eller rase. Ut over dette, skriver psykologen at han oppfatter at klager har innsigelser på hele prosessen, og at dette for så vidt ikke handler om fagetiske tema.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

Klagepunkt 1: FER er enig i at psykologens måte å møte klager og støttepersonen på ikke var innenfor de etiske retningslinjene for Nordiske psykologer. På den måten kan man si at psykologen har gjort seg gjenstand for brudd på punkt II.1: *Respekt for personens rettigheter og verdighet*. Psykologen erkjenner at hans væremåte ikke var slik han selv ønsket og slik han selv vanligvis opptrer på overfor andre. FER ser at psykologen raskt anerkjente at hans opptreden var kritikkverdig og at han da søkte å løse dette på ulike måter i dialog med klager. Psykologen har reflektert rundt og også erkjent det inntrufne.

Klagepunkt 2: FER har lest tekstmeldingene og kan ikke si seg enig i at disse er å anse som fornærmende eller rasistiske. Brudd på fagetiske prinsipper ikke godtgjort på dette punktet slik FER kan vurdere det.

Vedtak:5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard